

Sluha krvavého režimu Pratasevič: Profil běloruského opozičníka. Zabiják civilistů v nacistickém pluku Azov. Nastrčená figurka minského Majdanu. Podlý informátor KGB. Zatčen za zradu coby dvojitý agent?

- CZ24 News | 12. června 2021

BĚLORUSKO: Artur Prijmak si všímá běloruského „bojovníka za svobodu“ Romana Prataseviče a líčí jeho životopis, jaký by si nedal za rámeček ani ten nej cyničtější sluha dvou pánů

Roman Pratasevič je nejen vedoucí běloruských opozičních telegramových kanálů, ale také ukrajinský nacist a záznamem, bývalý bojovník pluku Azov ukrajinského ministerstva vnitra, který zabíjel civilisty v Donbasu, a proto je nyní hledán generální prokuraturou LLR. Poté, co velitel „Azova“ Andrij Bileckij osobně a několikrát potvrdil, že Pratasevič byl bojovníkem „Azova“ na Donbasu, je dokazování donbaských „činů“ pětadvacetiletého „odbojáře“ zbytečné. Dokonce i sám Pratasevič – pravda bez uvedení svého jména – poskytl rozhovor „Rádiu Svoboda“ v době, kdy sloužil pod Bileckým.

Nejzajímavějším obdobím v Pratasevičově životopise je doba, kdy se po demobilizaci z „Azova“ vrátil do Běloruska, a žil tam až do své polské emigrace koncem roku 2019. Je známo, že Pratasevič v té

době pracoval v běloruském studiu Rádía Svoboda a Eurorádía. Pro Prataseviče coby středoškolského opozičníka je to poněkud úsměvné. Z tohoto období ví o Pratasevičově novinářském „boji“ proti režimu Alexandra Lukašenka, jehož mladý „odbojář“ tolik nenáviděl, poměrně málo lidí. Na sociálních sítích navíc existuje řada důkazů o tom, že Pratasevič pracoval coby hostující fotograf na akcích pořádaných Lukašenkovou administrativou a běloruskou vládou.

Tato skutečnost nijak nesouvisí s „azovským“ extempore Prataseviče. Není třeba vysvětlovat, že podobné státní akce jsou v Bělorusku i v Rusku uzavřené. Vzhledem k tomu, že hlavními aktéry jsou nejvyšší státní úředníci, seznamy akreditovaných novinářů kontroluje KGB. To je normální okolnost, protože pod rouškou novináře se může vplížit nepřátelský sabotér. Alexandr Lukašenko je nejen zkušený politik, ale také vzděláním historik. Pamatuje si, jak z nepozornosti tajných služeb byli zavražděni Indira a Rádžív Gándhí, Anvar Sadat a další slavní politici. Lukašenko si je také dobře vědom toho, že novinářina je od nepaměti nejvhodnějším krytím pro špiony a sabotéry. Jak se tedy Pratasevič, dlouholetý Lukašenkův nepřítel, ocitl v tiskovém oddělení běloruského prezidenta?

Snad nedopatřením běloruské KGB? Nemyslitelné!

Běloruský rynek KGB

Bělorusko je rozlohou malá republika. Má mnohem méně obyvatel než Moskevská oblast – něco přes 9 milionů. Vezmeme-li v úvahu, že značná část Bělorusů trvale pracuje v Rusku, pobaltských státech, Polsku, nebo staré Evropě, je skutečný počet obyvatel mnohem menší. Podle odhadů tam ve skutečnosti trvale pobývá nanejvýš 7 milionů lidí. Čím menší je populace, tím snáze se kontroluje.

Speciální služby Běloruska od prvních let Lukašenkovy vlády hluboce pronikají do všech oblastí života republiky a snaží se držet každého občana na uzdě. V Bělorusku je v soukromí možné dělat cokoli. V žádném případě byste však neměli kritizovat vládu na veřejných místech: v obchodě, na trhu, v práci, dokonce ani na opilecké hostině, když tam vidíte cizí lidi. Nedoporučuje se příliš tlachat o nepřítomném Baťkovi do mobilního telefonu. To není totalita, ale normální evropské autoritářství, protože i v „nejsvobodnějších“ USA zasahuje stát do života lidí mnohem více než v Bělorusku. Nyní Baťka utahuje šrouby a riskuje, že zpřetrhá nitky – a přesně to jeho nepřátelé potřebují. Lukašenkův rostoucí tlak proti svobodě projevu v jeho zemi je přímo úměrný snahám Západu svrhnout „posledního evropského diktátora“.

Pokud nějaký občan v malém Bělorusku třeba jen trochu „plivne“ proti Baťkovi a státu, okamžitě dostane lekci a vyznění o tom, „kde je jeho místo“. A Pratasevič „plive“ na Baťku už od svých patnácti let. Z elitního lycea při Běloruské technologické univerzitě byl vyloučen do běžné školy poté, co se v červenci 2011 zúčastnil tichého „Majdanu“ proti Lukašenkovi v centru Minsku, kde byl spolu s dalšími mladými „odbojáři“ zadržen.

Pokud by se dopustil mladického chuligánství – to se v Bělorusku posuzuje mírně. Ale zúčastnil se shromáždění aktivistů, kteří jsou v Bělorusku považováni za nepřátele běloruského státu? Od tichého protestu na náměstí Nezávislosti v Minsku je jen krůček ke státnímu převratu, který je „alfou a omegou“ všech „barevných revolucí“. Je naivní se domnívat, že by „soudruh major“ pustil mladého „odbojáře“ na čestné slovo do čtyř světových stran, aniž by si ho nejdříve nedal na seznam příslušníků KGB. A ta si ve svých řadách neudrží flákače a povaleče.

Opoziční aparátčik

Podzim 2011. Roman Pratasevič se připojuje k protilukašenkovské, protiruské a prozápadní „Mladé frontě“ (MF). Tato organizace existuje od roku 1997 a běloruský režim s ní celou tu dobu válčí. Uvnitř každé významné opoziční skupiny jsou nasazeni lidé z tajných služeb, jejichž úkolem je sledovat všechny změny, kterými tito opozičníci procházejí. Na základě této známé logiky můžeme s jistotou říci, že uvnitř Mladé fronty jsou informátoři běloruské KGB. Lze snadno předpokládat, že Pratasevičovo objevení se v MF nezůstalo bez povšimnutí „těch správných lidí“. Další černý puntík v jeho osobní kartě.

Jako člen MF Pratasevič spravoval na síti „VKontakt“ skupinu „Máme Lukašenka plné zuby“. Ve skupině bylo asi 40 tisíc lidí a do tohoto počtu se mohl snadno zařadit informátor. Obvykle to probíhá tak, že se k protestní skupině v tomtéž „VKontaktu“ připojí bledý mladík s horoucím zaujetím, skanduje protivládní hesla a tak dále. A pak informuje svého uniformovaného kurátora o tom, co je na těchto opozičnících zajímavé. Kurátor má pak přehled, jak si kdo v tomto „kontaktním“ kruhu stojí a zná jejich hesla a adresy. Kurátoři pochopitelně museli vědět všechno i o adminu Pratasevičovi.

Zabiják pluku Azov

Rok 2014. Pratasevič je již na Ukrajině. Účastní se Euromajdanu, rozbíjí Leninův pomník v Kyjevě, poté se prostřednictvím místopředsedy Volyňské oblastní rady Igora Guzyi dostává do „Azova“, kam se nechá naverbovat. V odborných kruzích v Bělorusku koluje verze o tom, jak se „odbojáři“ v roce 2014 hrnuli na Ukrajinu, aby se zúčastnili Majdanu proti Janukovyčovi. Podle této verze Běloruské úřady záměrně odeslaly na Ukrajinu potenciálně nebezpečný a hořlavý lidský materiál, aby pomohl rozhořet oheň občanského konfliktu v sousední zemi, než aby se pletl pod nohy Bělorusku.

Podle téže logiky také vládní orgány mnoha severokavkazských republik od roku 2013 vysílaly nejodpornější wahhábisty do Sýrie s nadějí, že tam brzy padnou v boji. Pokud tvrdohlavého teroristu nelze napravit vězením, zastaví ho kulka. Znalá KGB osobní údaje těch občanů Běloruska, kteří v roce 2014 odešli svrhnout Janukovyče a bojovat v karatelských praporech na Donbase? To nelze s jistotou říci, ale je to více než pravděpodobné. Běloruské speciální služby sledují i ty Bělorusy, kteří bojují za lidové republiky Donbasu.

Ne všichni „odbojáři“ – „obránci Ukrajiny před Ruskem“ – měli možnost sdílet osud běloruského nacisty Michaila Žižněvského, který zemřel jako člen „nebeské setniny“. Když se do Běloruska začali vracet bývalí příslušníci ukrajinského Právěho sektoru, Azova nebo jiných karatelských jednotek, byli obvykle krátce po příjezdu „sebráni“ do policejních antonů. Stejný osud čekal i jejich spoluobčany, kteří se současně s těmito „odbojáři“ nacházeli na druhé straně fronty v Donbasu.

Položme si jednoduchou řečnickou otázku: byli tito a další běloruští občané sledováni z všem dobře známého domu č. 17 na minském náměstí Nezávislosti? Oficiální Minsk pravidelně vězní jak „proukrajinské“ Bělorusy, tak „obránce Donbasu“ – v poměru odpovídajícímu měnící se politické konjunktury. Karatelé ukrajinských separatistů z řad „odbojářů“ jsou nepřátelé Lukašenkova režimu a válka v Donbasu je pro ně výcvikem na Euromajdan v Bělorusku – tady je vše jasné. Naopak občané Běloruska, kteří bojovali v novoruské domobraně a vrátili se domů, nekalí vodu Lukašenkova režimu.

Stejně se chovají i domobránci s ukrajinskými pasy, kteří se snaží ukrýt v Bělorusku před chapadly ukrajinských speciálních jednotek. Tito byli až donedávna zatýkáni a vydáváni ukrajinským úřadům, kdežto ti první jsou posíláni do vězení, jakmile se k tomu naskytne příležitost. Obránce Donbasu sice může pracovat jako stavební dělník, o víkendech pít pivo s přáteli a vůbec vést život obyčejného

člověka. Příslušné orgány v Bělorusku však dobře chápou jednoduchou věc: Dlouhodobý pobyt v zákopech DLR a LLR a život v těchto republikách jim nepřidává na sympatiích ani k Lukašenkovu režimu, ani k „Jednotnému Rusku“, a obecně ani k realitě současného postsovětského kapitalismu.

Všichni spolupracují s KGB

V zásadě lze říci, že všechny občany Běloruska, kteří prošli krvavým ukrajinským očištěním, běloruský „soudruh major“ už dříve úspěšně ulovil do své sítě. Této síti se nevyhnul ani „azovec“ Pratasevič. Je notoricky známou osobností a zanechal po sobě na Ukrajině dostatek stop, aby běloruská KGB věděla o jeho fyzickém pohybu víc než dost. V Bělorusku mohl být zatčen už za pouhé nošení nacistických symbolů Právého sektoru. Nasaď si v Kyjevě černo-červený šíp s trojzubcem a v Minsku tě za to čeká soud a trest. Běloruský poskytovatel internetu vám snadno umožní navštívit webové stránky ukrajinského Právého sektoru a můžete na nich sedět, jak dlouho chcete. Domácí stránky běloruského Právého sektoru však blokuje místní KGB. Pokus o přístup přes VPN nebo prohlížeč Tor hrozí trestním stíháním.

Neexistují žádné informace o tom, že by byl Roman Pratasevič, stejně jako mnoho jeho spolubojovníků z Běloruska, postaven před soud za účast v „Azovu“. Naopak, po „Azovu“ si Pratasevič liboval pod vládou „krvavého režimu“. Dovolili mu přesídlit do Polska a přestěhovat tam svou rodinu. To je tedy diktatura! V jedné postsovětské zemi – nebudu ji jmenovat, ale není to Ukrajina – by byl propuštěn do zahraničí pouze v případě, že by na tuto zemi byl vyvíjen bezprecedentní tlak ze strany západních elit. Abyste si takovou ochranu Západu v této zemi zasloužili, musíte být významnou politickou osobností – například v Evropě uznávaným bojovníkem za lidská práva. Roman Pratasevič taková veličina není. A v roce 2019 se Západ na Alexandra Lukašenka ještě nezaměřoval. V letech 2018-2019 byli v Bělorusku za souhlasu vlády pronásledováni a bití proruští aktivisté a Bařka byl pro Západ atraktivní figurou. Nakonec nálepku „posledního evropského diktátora“ převzal v roce 2014 od Lukašenka Vladimír Putin.

Proč bojovník „Azova“ s volacím znakem Kim – tedy sám Pratasevič – dříve unikl vězení a kamarádům v pruhovaných oblecích, ačkoli si takový osud zasloužil? Tady je třeba obrátit pozornost na jeho otce. Dmitrij Ivanovič Prataševič v době, kdy jeho syn zabíjel u „azovců“ separatisty, sloužil v běloruské Vojenské akademii na katedře, kde se připravují politrucci pro běloruskou armádu. Tato okolnost je více než výmluvná.

Běloruská armáda je dodnes organizována podle vzoru někdejší sovětské armády, každá jednotka má zvláštní oddíl. A každý, kdo je spojen s místním „politbyrem“, se odpovídá KGB a je povinen s ní spolupracovat. KGB prověřuje nejen důstojníky, ale i jejich rodinné příslušníky. Když syn Dmitrije Ivanoviče v roce 2019 odjel do Polska, podplukovník Pratasevič opustil armádu a stal se bankovním exekutorem. Pratasevičovi staršímu byli začátkem května 2021 odebrány nárameníky podplukovníka v záloze za nedůstojné chování. Nakonec bude bývalý podplukovník propuštěn do Polska. Tam se teprve projeví jako kovaný „odbojář“.

Dvojitý agent?

Ještě jeden detail. Vzhledem k tomu, že ještě nedávno v Bělorusku volně fungovaly „odbojářské“ weby – jako příklad uveďme web „Běloruský partyzán“ založený Pavlem Šeremetěm, znamená to, že tyto weby byly pod kontrolou KGB. „Eurorádio a běloruská redakce Rádía Svoboda, kde Pratasevič po Azovu pracoval, neměly v té době žádné problémy ani s běloruskými úřady. To je něco jiného, než „opozice Jeho Veličenstva“ klasického ražení. *„Naše opozice je buď ve vězení, nebo v zahraničí.“*

Opozice, která je na svobodě uvnitř našich hranic, je naše,“ řekl kdysi jeden dnes již zesnulý vůdce postsovětské republiky. Pokud jste v opozici, ale neemigrovali jste a nejste ve vězení, znamená to, že vás bezpečnostní služby nějakým způsobem potřebují a jste pro ně užiteční.

Po „Azovu“ – tedy zhruba od roku 2016 do roku 2019 – si Roman Prataševič, který se dostal do „nejhoršího možného průšvihů“, mohl zajistit svobodu tím, že přistoupí na utajenou spolupráci s mocenskou základnou režimu, proti kterému údajně bojuje. Jinak si nelze vysvětlit, že Prataševič nejenže zůstal na svobodě, ale navíc – a to především – dostal práci na uzavřených vládních akcích, kam směřují jen důvěryhodné osoby.

Proč v roce 2019 emigroval a v květnu 2021 byl tím nejdelikátnějším způsobem vrácen do rodné republiky a zatčen? Těžko na to s jistotou odpovědět. Možná se Prataševič „odklonil od propozic“ KGB, protože zjistil, že je mnohem výnosnější pracovat proti režimu než pro něj. Právě v době, kdy Prataševič odjel do Polska, Západ plánoval na podzim 2020 barevnou revoluci, jejíž avantgardou se měly stát nebohá žena v domácnosti Světlana Tichanovská a ramenatá flétnistka Maria Kolesnikovová.

Západ počítal s tím, že se Lukašenko vzdá. Ukázalo se však, že představuje tvrdý oříšek. Běloruské zvláštní služby potřebovaly Prataševiče nejen jako administrátora mluvčích „barevné revoluce“. Za předpokladu, že po „Azovu“ spolupracoval s běloruskou KGB, potom ho koncem května tohoto roku „sevrhli do kleští“ z kolaborantských důvodů. Agent na volné noze není žádné velké zvíře, ale je spojen s aparátem a jsou mu svěřeny určité věci, o kterých obyčejný člověk nesmí vědět. Pokud „odpadne“, stává se z něho zrádce vlasti a nezaslouží si ani tu nejmenší důvěru – jedním slovem, je to „šmejda“.

Zatčený Roman Prataševič se nyní cítí dobře a ochotně vypovídá. Ve svých prohlášeních „z vězení“ si bývalý bojovník nacistického pluku pěstuje bodrý hřebínek. Možná nyní vyjednává se svými bývalými poradci o pokračování tajné spolupráce. Například jako infiltrovaný člen „odbojářské emigrace“, nebo něco podobného. Pokud má smůlu, ani osud vězeňské „feny“ nebo „kvočny“ není zase tak špatný. Roman Prataševič samozřejmě ví, že tentokrát má velký problém a že v jeho rodné vlasti se s opozicí zachází mnohem tvrději než v Rusku. Prataševič je velmi mladý a chce si užívat. Jako tonoucí se zoufale chytá každého stébka. Charakterem je však zjevný zbabělec.

„Odbojáři“ – hipsteři jako Prataševič nikdy nedosáhnou úrovně Che Guevary.

Autor: Artur Prijmak

Překlad: protiproud.cz

Zdroj: <https://zavtra.ru/>